

УДК 02:004.738.5(73)

Ольга Олійник,
кандидат наук із соціальних комунікацій,
доцент кафедри іноземних мов ХДАК

Основні тенденції розвитку інформатизації американських бібліотек

Визначаються основні еволюційні тенденції сучасного розвитку бібліотек США на основі інформаційно-комунікаційних технологій, аналізуються етапи їхнього становлення від простих приватних колекцій до електронних бібліотек.

Ключові слова: бібліотеки США, інформатизація, комп'ютеризація, інформаційно-комунікаційні технології, тенденції розвитку.

Мета статті — визначити основні еволюційні тенденції сучасного розвитку американських бібліотек на основі інформаційно-комунікаційних технологій, простеживши шлях їхнього становлення від простих приватних колекцій до електронних та віртуальних бібліотек сучасності.

Серед основних публікацій, в яких розглядаються особливості інформаційно-бібліотечної роботи в США, слід назвати праці таких авторів: О. Башун, Е. Сукіасян, Л. Філіпова, Д. Бігл, Р. Ханс, М. Оукліф, К. Сабраманіам.

За визначенням американських спеціалістів, сучасні бібліотеки суттєво змінюються за змістом, функціями, соціальним статусом [1]. Дослідження їхньої інформатизації в США здійснювалося паралельно з визначенням особливостей розвитку окремих типів бібліотек, оскільки саме специфіка їхньої діяльності й обумовлювала особливі характеристики та прояви інформатизації на різних етапах.

Обчислювальна та комунікаційна техніка, телекомунікаційні мережі, бази і банки даних та знань, інформаційні технології (ІТ), система інформаційно-аналітичних центрів різного рівня, виробництво технічних засобів інформатизації, системи науково-дослідних установ та підготовки висококваліфікованих фахівців є складовими національної інформаційної інфраструктури США [8].

Не менш важливою є й така її складова, як бібліотеки — приватні, публічні, спеціальні, навчальних закладів, урядові, — діяльність яких спрямована на збереження інформації про пам'ятки матеріальної та духовної культури, архівні документи, забезпечення оперативного доступу до вітчизняних і світових досягнень культури засобами комп'ютерних інформаційних систем для поширення культурних еталонів, стандартів і досягнень вітчизняної культури насамперед шляхом створення електронних копій творів та архівів видатних діячів національної культури, подання їх у системах глобальних комп'ютерних комунікацій для ефективного використання у сфері освіти та виховання.

Зазначимо, що інформатизація впливає на бібліотечну діяльність не лише завдяки технічним та технологічним ресурсам, а й змістовно-інформаційним засобам передавання знань, відомостей. Тобто спостерігається якісне поліпшення та збільшення обсягів інформації на різних носіях та рівнях. Відбувається процес "семіотизації" суспільства — розвиток численних знакових систем, що уможливають формування багатокомпонентного "інформаційного поля", що оточує людину (поєднання текстів, графічного зобра-

ження, знакових та аудіовізуальних відомостей тощо). Виникає проблема інформаційно-комунікативної адаптації людини в сучасному суспільстві.

Зробимо екскурс в історію. На початку XIX ст. практично в усіх освоєних районах Америки почали створюватися різні види публічних бібліотек, діяльність яких була спрямована на те, щоб зробити книги й інші матеріали доступнішими для читачів, тобто можна відзначити започаткування та розвиток такої бібліотечної функції, як *інформування*.

В останній чверті XIX ст. три фактори значно вплинули на інтенсивний розвиток бібліотек, зокрема публічних. По-перше, 1876 р. була створена Американська бібліотечна асоціація (АБА). Вона забезпечила бібліотекарів конче необхідною організаційною структурою. По-друге, публікація вже класичної "Доповіді про публічні бібліотеки в Америці" (1876) і заснування "Бібліотечного журналу" того самого року стали своєрідною відповіддю на проблему дефіциту професійної літератури. Нарешті, третім фактором, що вплинув на розвиток публічних бібліотек, стала масова філантропія найбільшого добродійника в історії американських бібліотек Ендрю Карнегі. Окрім Карнегі, на бібліотеки звернули свою увагу й інші меценати, чиї імена й донині зафіксовані на численних бібліотечних будівлях. Тобто характерними ознаками публічних американських книгозбірень стали їхня доступність та відкритість для читачів, набуття статусу професійних, благодійна фінансова підтримка.

В Америці почали працювати навчальні заклади різних рівнів, одним з найголовніших підрозділів яких стали бібліотеки. Характерною ознакою розвитку цих книгозбірень було те, що співробітники почали досліджувати їхню природу, роль і мету як соціального інституту на загальній освітній сцені. Бібліотечні стандарти, етичні норми й освіта бібліотекарів — усе це серйозно обговорювалося як на загальних, так і на спеціальних конференціях. Необхідність розширення спектра послуг в умовах скорочення бюджету спонукала до пошуків сучасних і ефективних шляхів вдосконалення роботи бібліотек. Водночас упроваджувалися різноманітні нові методи обслуговування читачів і контролю за використанням книг. Оскільки кількість книжкових надходжень значно перевищувала можливості фондосховищ, вивчалися способи зменшення формату книг. Як спосіб збереження графічних матеріалів стали використовувати мікроформи в усьому тодішньому розмаїтті.

Широко застосовувались мікрофільми, зокрема мікрокартки. Незабаром газети, періодичні видання й урядові публікації зберігали в такій формі. Було апробовано програми організації зберігання нових надходжень, особливо іноземних публікацій, деякі з цих програм втілено в життя. Удосконалювалися об'єднані каталоги, модифікувалася міжбібліотечна система видавання книг на тривалий термін з метою розширення обміну матеріалами між бібліотеками країни.

У результаті "інформаційного вибуху" і, відповідно, значного зростання фондів бібліотеки відчутним став брак вільної площі для розміщення книг та інших видань. Тому було створено міжбібліотечні центри зберігання: Новоанглійську депозитарну бібліотеку в Бостоні, Середньозахідний міжбібліотечний центр у Чикаго (з 1965 р. — Центр для дослідних бібліотек). У 60-х рр. поглибилось співробітництво між бібліотеками навчальних закладів, результатом якого стало створення Бібліотечного центру коледжу Огайо в Колумбусі як головного осередку з надання комп'ютеризованих бібліографічних послуг усім академічним бібліотекам ВНЗ Огайо, пізніше перейменований в Онлайнний комп'ютерний бібліотечний центр (Online Computer Library Center (OCLC), нині — найбільший у світі комп'ютерно-бібліотечний центр).

Таким чином, інформатизація бібліотек спонукала їх до: 1) прискорення організації міжбібліотечної співпраці в межах корпоративної діяльності; 2) переведення бібліотечної інформації з традиційних на електронні носії з метою економії місць для книг у фондосховищах. Найсерйознішим партнером OCLC стала Інформаційна мережа дослідних бібліотек (Research Libraries Information Network (RLIN)), яка також стимулювала розвиток бібліотечно-бібліографічних послуг.

Бібліотеки навчальних закладів, великі й малі, розвивають та вдосконалюють співробітництво і кооперацію, відмовляючись від принципу "місцевої самодостатності". Те, наскільки успішно їхні фахівці зуміють задовольнити зростаючий попит користувачів за умов стабільного чи недостатнього фінансування, забезпечить успіх у майбутньому. У такому разі одним з найперспективніших напрямів розвитку є впровадження в бібліотеках складних інформаційних технологій. Онлайнні системи каталогізації, комп'ютерні засоби зберігання інформації, раніше зафіксованої на паперових носіях, масове застосування онлайнних систем баз даних — це лише невеликий перелік найважливіших досягнень у цій галузі. Друга половина ХХ ст. характеризується революційними змінами в бібліотечній сфері. Інформаційна революція вимагала нових технічних рішень для стабілізації ефективності та вдосконалення традиційних бібліотечних систем і процесів, тобто саме комп'ютери стали рушійною силою змін у бібліотеках.

Сучасний етап автоматизації бібліотек більшості країн Європи і безперечного лідера в цій галузі — Сполучених Штатів Америки — пов'язаний із глобальними проектами, що виходять за межі окремих бібліотек чи їхніх об'єднань. Успішно завершивши комп'ютеризацію своїх баз даних, створивши автоматизовані бібліотечні системи, локальні мережі, зарубіжні фахівці розпочали подальше опанування інформаційного простору в найпотужнішому його вияві — Інтернеті. За допомогою мережі автоматизовані бібліотечні системи змогли розширити доступ до власних інформаційних ресурсів.

Інформаційна магістраль, що об'єднала бібліотеки і читачів усього світу, змінила традиційне уявлення про них та їхню взаємодію із суспільством. При загальному розвитку комп'ютеризації безпосередні контакти доповнюються телекомунікаційними, за яких для одержання книг чи інформації

необов'язково звертатися в ці установи. Необмежений доступ до колекцій і записів електронних бібліотек змінює і сприйняття їхніми фахівцями своєї аудиторії [12].

Бібліотека Конгресу є найбільшою національною книгозбірнею світу, а також одним із провідних дослідницьких і культурних центрів. Перебуваючи в авангарді бібліотечної справи країни, вона виконує багато функцій національного значення, володіючи потужними комунікаційними службами інформаційної підтримки бібліотечних ресурсів (групи програмного забезпечення і розвитку всіх систем, обчислювальний центр) і Національною цифровою бібліотекою (National Digital Library (NDL), що містить документи в цифровому форматі. Завдяки цій програмі, що реалізується з 1994 р. у співробітництві з іншими науковими бібліотеками й архівами США, доступ до найважливіших і найцікавіших документів американської історії та культури мають школи і бібліотеки, вчені й студенти, усі громадяни країни. Систематичне поповнення NDL до свого 200-річчя Бібліотека Конгресу розглядає як "подарунок нації" (до початку 2000 р. загальний обсяг становив 6 млн записів) [9].

Бібліотека Конгресу разом із Національним гуманітарним фондом (National Endowment for the Humanities) працює над впровадженням проекту оцифрування майже 30 млн газетних сторінок. У його рамках переведені в електронний формат видання 1836—1922 рр. випуску. Усі вони доступні через Інтернет будь-якому користувачеві без жодних обмежень. Вибір часових меж визначається, з одного боку, низькою якістю друку на початку ХІХ ст. і, відповідно, неможливістю розпізнавання текстів, а з іншого — сучасними обмеженнями авторського права. Перші практичні результати оцифрування газет стали доступними у 2006 р., а загалом проект розрахований приблизно на 20 років.

Американським бібліотекам через Інтернет надається доступ до бібліографічної бази даних на веб-сайті Бібліотеки Конгресу, яка містить 27 млн записів і має онлайнний каталог, де зберігаються оцифровані фільми і телепрограми. Контент (наповнення) здійснюватимуть бібліотеки, архіви, музеї та телерадіомовні компанії. Каталог Moving Images Collection (MIC) міститиме більш ніж 80 тис. відеозаписів. Над реалізацією проекту спільно працюють Вашингтонський університет, бібліотека Університету Ратгерс у штаті Нью-Джерсі, а також Політехнічний інститут штату Джорджія. Фахівці останнього створюватимуть веб-портал, за допомогою якого користувачі зможуть відшукати потрібний відеозапис.

Серед важливих напрямів діяльності Бібліотеки Конгресу — впровадження цифрових технологій у сферу бібліотечної справи, зокрема з метою забезпечення зберігання фондів. Один із широковідомих проектів — "Пам'ять Америки".

Національна цифрова бібліотека позиціонувалась як така, що покликана продемонструвати, як потрібно використовувати цифрову технологію для забезпечення широкого доступу до матеріалів, що зберігаються в бібліотечному фонді. Інший проект, важливий для цифрового майбутнього Бібліотеки Конгресу, — розвиток центру консервації фондів її аудіовізуальних матеріалів. Велика увага приділяється впровадженню новітніх технологій обслуговування читачів (насамперед довідково-бібліографічного), а саме: організація цілодобового обслуговування, надання друкованих або відсканованих документів. При цьому бібліотека зберігатиме значну кількість фондів у їхній традиційній формі, а отже, й устаткування, за допомогою якого можна користуватись документом (зчитувальні апарати, проектори та ін.), й оцифровані документи різних періодів розвитку електронно-обчислювальної техніки (у фондах Бібліотеки Конгресу тільки записи на магнітних стрічках зберігаються більше ніж у 100 форматах) [9].

Робота з електронними ресурсами читального залу наукових публікацій ведеться з різних робочих місць: у точках доступу до електронного каталогу бібліотеки, у самому читальному залі наукових публікацій, за інтернет-адресою: <http://www.loc.gov> з будь-якого місця. У приміщенні Бібліотеки Конгресу є доступ до інтернет-сторінок (мають зручну навігацію та містять інформацію про законодавчі акти, виставки, спеціальні фонди колекцій), каталогу, пошукових інструментів наукових досліджень, матеріалів читальних залів бібліотеки.

Пошукові інструменти наукових досліджень оцифровані й доступні через інтернет-ресурси, створені у Бібліотеці Конгресу (чи виписані нею) або наявні в інших організаціях. Це можуть бути спеціалізовані каталоги, бібліографічні й допоміжні матеріали, федеральні законодавчі акти, інформація про авторське право на твори. Як приклад назвемо доступні бібліотеці бази даних First Search, Eureka, OCLC Prism One, RLIN Online, RLIN Archival Resources, RLIN Chinese, Japanese, Korean Records, RLIN Arabic Records, RLIN Non-Roman Records, а поза її приміщеннями — Online Catalogs and Thesauri, Full Text Resources, Specialized Bibliographics and Index, Legislative Information and Thesauri.

Найпопулярніший ресурс — First Search, що надає єдиний інтерфейс доступу до багатьох баз даних (більше 75) і до фондів сотень бібліотек: деякі з них стосуються науки і техніки, наприклад, AGRICOLA (повний спектр літератури для сільського господарства), Applied Science and Technology Abstracts, BasicBIOSIS (широкий вибір літератури з біологічних проблем), Environment, GEOBASE (колекція світової літератури з географії та геології), INSPEC (база даних з фізики, електроніки й обчислювальної техніки), MEDLINE, PsycFirst (реферати робіт з психології, видані за останні три роки).

Надається доступ до 18 передплатних електронних видань, придбаних Бібліотекою Конгресу: Computer Select Web, Wildlife Worldwide, Zoological record, Access UN, Archival Resources, Archives (USA), Digital Dissertations, Eureka on the Web, First Search, INFOTRAC, JSTOR та ін. На її інтернет-сторінці міститься інформація про 22 власні читальні зали і центри інформації, зокрема: час роботи, місцезнаходження, фонди, спеціальне обслуговування, бази даних, заходи, організовані установою. Важливо, що інтерфейси робочих станцій і умов доступу є однаковими для усіх читальних залів.

Особливе місце в бібліотечній системі США посідають університетські бібліотеки. Їхній сучасний стан можна розглянути на прикладі книгозбірень Університету штату Індіана [2]. Бібліотеки в Блумінгтоні, де розташований найбільший його корпус, утворюють загальну мережу Indiana University-Bloomington Libraries (IU-B Libraries), у центрі якої — головна бібліотека (Main Library). У її фондах — книги і серіальні видання з гуманітарних і суспільних наук більше ніж 60 мовами світу. Окрім видань на традиційних носіях інформації, користувачі мають можливість працювати з такими базами даних, як ERIC, PsycLIT, Sociofile, the MLA International Bibliography, the Social Science Citation Index, Books in Print, Dissertation Abstracts, the Catalogue of the British Library, а у довідковому відділі — скористатися телефонними книгами міст США і тих країн, де університет реалізує освітні програми; друківаними каталогами найважливіших американських і зарубіжних бібліотечних фондів; довідниками на мікроформах і різними виданнями, що стосуються діяльності цього навчального закладу.

Серед завдань відділу, що обслуговує студентів молодших курсів (Undergraduate Collections), необхідно відзначити забезпечення підвищення їхнього освітнього та інтелектуального рівня, надання їм допомоги в ідентифікації, по-

шуку та використанні необхідної інформації. У відділі формують фонд друківаних видань: деякі види довідників, журнали, книги, різноманітні бази даних (News Bank, WILSEARCH, Wall Street Journal On DISC, Ethnio News Watch, Lexis/Nexis та ін.), надаючи доступ до електронного каталогу; для студентів регулярно проводять спеціальні курси комп'ютерного інформаційного пошуку.

У Мічиганському університеті існує цілий комплекс — 12 бібліотек, наявна повнотекстова БД офіційних документів США. На його веб-сайті розміщені повні тексти законів, дебатів на слуханнях у Конгресі США, біографії конгресменів, комерційні БД; сторінка з урядовими грантами, інформація про уряди інших країн з посиланнями на їхні офіційні сайти, інформація з веб-сайтів із розсекреченими урядовими документами і матеріалами ООН та ін. Найпопулярніша веб-сторінка містить статистичні дані про 22 країни світу. Більшість користувачів бібліотеки звертаються із запитом через Інтернет, тому чисельність безпосередніх її відвідувачів зменшилася останнім часом на 60% [2].

Аналіз нових форм роботи університетських бібліотек, що базуються на комп'ютерних і телекомунікаційних технологіях, надає можливість сформувати цілісне уявлення про діяльність американської університетської бібліотеки як особливого типу, з філософією розвитку, виробленою багаторічною практикою, притаманними їй метою та завданнями, специфічними особливостями структури, управління і фінансування. Одним із пріоритетів в осмисленні досвіду роботи книгозбірень вищих навчальних закладів є проблеми автоматизації бібліотечних процесів і впровадження нових інформаційних технологій: це сучасна установа з електронним каталогом і базами даних, доступом до ресурсів Інтернету, комп'ютеризованим видаванням і системою захисту видань від крадіжок.

Значна увага в університетських бібліотеках США приділяється службі МБА (міжбібліотечного абонементу), що активно діє як у країні, так і поза її межами. Уміло кооперуючи свої зусилля щодо комплектування фондів, американські бібліотекарі покладаються на ефективно працюючу систему МБА для задоволення будь-якої інформаційної потреби своїх читачів. Автоматизація служби МБА, зокрема використання послуг OCLC, дає змогу американським університетським бібліотекам з кожним роком виконувати все більше запитів і таким чином компенсувати постійне зменшення коштів, виділених на придбання нової літератури. Доступність, оперативність і якість послуг МБА — складові висококваліфікованого обслуговування користувачів бібліотек вищих навчальних закладів.

Аналогічні тенденції комплексної комп'ютеризації бібліотек з доступом до міжнародної мережі Інтернет характеризують сучасну діяльність публічних бібліотек, які також розвивають і удосконалюють інформаційно-комп'ютерну підтримку бібліотечного обслуговування в умовах корпоративних мереж регіонального рівня (штату). Так, 41 публічна бібліотека входить до об'єднання бібліотек графства Кінг — найбільшого у штаті Вашингтон. Оскільки 40% американців працюють дистанційно, їм надається безоплатний доступ до оперативного каналу урядової інформації штату на веб-сайтах; довідкова служба публічної бібліотеки Сіетлу приймає факсом, електронною поштою найрізноманітніші запити щодо офіційних документів. Якщо абоненту потрібна інформація про законодавство інших штатів, йому рекомендують звернутися на сайт, де можна її одержати, чи надіслати запит до юридичної бібліотеки.

Значна увага приділяється питанням впровадження нових технологій у діяльність північноамериканських бібліотек. Нині більшість з них працює з різними автоматизованими бібліотечними системами. Найближчими роками швид-

кість заміни застарілих систем неухильно зростатиме. Бібліотеки поступово відмовлятимуться від таких, як DUNIX, DRA Classic, MultiLIS, PLUS, ADVANCE, BookPlus, VTLS Classic, GALAXY і INLEX. Постачальники кожної з цих систем пропонують її нову версію через зміну інтерфейсу або розширення функціональних можливостей. Проте бібліотеки застосовують нові, удосконалені системи, які пропонує інформаційний ринок. Тенденція до автоматизації бібліотек зберігається. Програмне забезпечення, що його постачають комп'ютерні компанії, удосконалюється постійно. Це відбувається через жорстку конкуренцію між його виробниками і підвищення вимог до бібліотечного обслуговування. Водночас ринок бібліотечних інформаційних послуг надзвичайно чутливо реагує на цінову політику. Бібліотеки, потребуючи складніших систем, здебільшого мають дуже обмежені фінансові можливості. Більшість компаній, що забезпечують автоматизацію цих установ, пропонують й інші послуги та продукцію як доповнення до своїх базових систем. Вони створюють і постачають різноманітні інноваційні технології, що можуть використовуватися бібліотеками.

Таким чином, сучасним бібліотекам США належить провідна роль в опануванні нових інформаційно-комунікаційних технологій. Головними еволюційними тенденціями сучасного розвитку американських бібліотек можна вважати:

- міжнародну та внутрішньоамериканську корпоративну діяльність на базі телекомунікаційних мереж Інтернету;
- поширення інформаційно-бібліотечних послуг через мережу Інтернет;
- переведення бібліотечних фондів з традиційних паперових на електронні носії з метою економії місця для книг у фондосховищах;
- організацію онлайн-бібліотечних каталогів та інших пошукових засобів;
- становлення і підвищення кваліфікації фахівців, які можуть працювати в умовах комп'ютеризації бібліотек, а також організація навчання користувачів інтернет-грамотності.

Список використаної літератури

1. Башун О. В. Бібліотеки США: погляд українського фахівця / О. В. Башун. — К. : Нора-Друк, 2004. — 56 с.
2. Еременко Т. В. Библиотеки университета штата Индиана / Т. В. Еременко // Научные и технические библиотеки. — 1997. — № 3. — С. 45—53.
3. Олейник О. В. Развитие публичных библиотек Соединенных Штатов Америки (конец XIX—XX вв.) / О. В. Олейник // Библиотечный форум Украины. — 2003. — № 1. — С. 38—40.
4. Олійник О. В. Інформаційні технології дистанційного навчання у вищій бібліотечній освіті США : автореф. дис. ... канд. наук з соц. комунікацій / Олійник Ольга Віталіївна ; Харків. держ. акад. культури. — Х., 2008. — 20 с.
5. Олійник О. В. Розвиток бібліотек США (до 1850 р.) / О. В. Олійник // Вісник Харківської державної академії культури : зб. наук. пр. — 2003. — Вип. 11. — С. 202—209.
6. Олійник О. В. Становлення університетських бібліотек у США (кінець XIX—XX століття) / О. В. Олійник // Рідна школа. — 2003. — № 12. — С. 79—80.
7. Олійник О. В. Тенденції інформатизації бібліотек як практичної бази галузевої освіти в США / О. В. Олійник // Культура та інформаційне суспільство XXI ст. : матеріали Міжнар. наук.-теор. конф. молодих учених / Харк. держ. акад. культури. — Х., 2007. — С. 269—270.
8. Про Концепцію Національної програми інформатизації : Закон від 04.02.1998 № 75/98-ВР. — Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/laws/show/75/98-вр. — Назва з екрана.
9. Сукиасян Э. Р. Библиотека Конгресса США / Э. Р. Сукиасян // Научные и технические библиотеки. — 1996. — № 6. — С. 33—45.
10. Філіпова Л. Я. Дистанційне навчання фахівців у галузі бібліотекознавства та інформатики в США та питання його акредитації / Людмила Філіпова, Ольга Олійник // Вісник Книжкової палати. — 2005. — № 3. — С. 30—32.
11. Beagle D. The Emergent information commons: philosophy, models, and 21st-century learning paradigms / D. Beagle // Journal of library administration. — 2010. — № 1. — P. 7—26.
12. Davis D. G. American library history: a comprehensive guide to the literature / D. G. Davis, J. M. Tucker // Santa Barbara : ABC-CLIO, 1989. — 243 p.
13. Hans R. Digital libraries and education. trends and opportunities / R. Hans // D-Lib Magazine. — 2001. — V. 7, N 7/8.
14. Harris M. H. History of libraries in the western world / M H. Harris. — Lanham ; London : Scarecrow press, 1999. — 299 p.
15. Kowalski J. The Benefits of information technology / J. Kowalski // ERIC Digest, August, ERIC Clearinghouse on Information and Technology, Syracuse University. — 1998. — P. 25—26.
16. Matthews J. R. Assessing organizational effectiveness: the role of performance measures / J. R. Matthews // The Library Quarterly. — 2011. — Vol. 81, № 1. — P. 83—110.
17. Oakleaf M. writing information literacy assessment plans: a guide to best practice / M. Oakleaf // Communications in information literacy. — 2010. — № 2. — P. 80—90.
18. Schonfeld R. C. Faculty survey 2009: key strategic insights for libraries, publishers, and societies / R. C. Schonfeld, R. Housewright // Ithaka. — 2010. — 37 p.
19. Subramanyam K. Information technology in libraries / K. Subramanyam // Encyclopedia of library and information. — New York, 1986. — Supp 1. 6. — P. 161—185.

Определяются основные эволюционные тенденции современного развития библиотек США на основе информационно-коммуникационных технологий, анализируются этапы их становления от простых частных коллекций до электронных библиотек.

The main evolutionary trends of modern development of the USA libraries based on the information communication technologies have been defined. The stages of the USA libraries growth from humble private collections to digital libraries have been analyzed.

Надійшла в редакцію 28 серпня 2012 року